

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЗБІРНИК

НАУКОВИХ ПРАЦЬ

присвячений 99-тій річниці
заснування Одеського державного
університету внутрішніх справ

Одеса 2021

ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Коропатов О. М.,

*професор кафедри адміністративного
права та адміністративного процесу
ФПФППД, Одеського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

Бабчинський Б. О.,

*курсант 103 навчального взводу,
ФПФПКП, Одеського державного
університету внутрішніх справ*

Розвиток суспільних відносин в галузі правоохоронної діяльності, обумовлений реформою поліції в Україні та взяттям курсу на євроінтеграцію.

Виконуючи функції по забезпеченню правопорядку, захисту прав, свобод і інтересів держави і людей, у своїй діяльності поліцейським необхідно дотримуватись відповідних принципів. Ці принципи зумовлюють потребу поетапного перетворення системи МВС у відомство європейського типу та визначають такі основні завдання: забезпечення дотримання принципів верховенства права, створення та запровадження механізмів унеможливлення використання органів Національної поліції у політично-партійних, особистих інтересах; створення ефективної системи реагування на факти вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень та ін.

2 липня 2015 року було прийнято Закон України «Про Національну поліцію», в якому закріплено базові принципи діяльності поліції. Проте, вважаємо, що зазначена проблема потребує подальших досліджень та визначення більш повного обсягу принципів діяльності Національної поліції України.

Проблеми принципів у сфері діяльності правоохоронних органів, а зокрема, органів внутрішніх справ досліджувались такими ученими як: Антипов В. І., Авер'янов В. Б., Бандурко О. М., Гвоздецький В. Д., Джафарова О. В., Настюк В. Я., Рябченко О. П., Фролова О. Г., Ярмачі Х. П. та ін.

Термінологія «принцип» походить від латинського «*principium*» – початок, основа, першоджерело [1, с. 110].

Великий тлумачний словник сучасної української мови поняття «принцип» визначає як: 1) основне вихідне положення якої-небудь системи, учення, теорії, ідеологічного напрямку тощо; 2) керівне положення, правило, покладене в основу діяльності якої-небудь організації, товариства тощо [2, с. 1125].

Принципи – це закріплені в правових нормах найбільш загальні вихідні положення, керівні в даній державі політичні та правові ідеї, основні засади, керівні настанови, що визначають найважливіші правила, за якими організовується і здійснюється відповідна діяльність [3, с. 56].

Забезпечення прав, свобод, інтересів людини та громадянина засновуються на принципах діяльності поліції, що представляють собою цілісну систему взаємодоповнюючих елементів. Кожен принцип, закріплюється нормою права, має своє функціональне призначення, за допомогою якого здійснюється безпосередній цілеспрямований вплив на суспільні відносини в галузі правопорядку, охорони та захисту прав, свобод і інтересів фізичних осіб.

В законі України «Про Національну поліцію» законодавець визначив такі принципи діяльності поліції [4]:

1) верховенство права. Цей принцип полягає в тому, що людина, її права, свободи та інтереси визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Він застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини [5, с. 175];

2) дотримання прав і свобод людини. Зміст цього принципу полягає в тому, що під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини. Цей принцип передбачає певні обмеження прав і свобод людини на підставах та в порядку, визначених Конституцією і законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції. Здійснення заходів, що обмежують права та свободи людини, має бути негайно припинено, якщо мета застосування таких заходів досягнута або немає необхідності подальшого їх застосування [4]. У діяльності поліції забороняються будь-які привілеї чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками;

3) законності. Принцип законності передбачає виконання дій лише на підставі законів та у спосіб, визначений законодавством.

Поліцейському заборонено виконувати злочинні чи явно незаконні розпорядження та накази. Службова, політична, економічна або інша доцільність не можуть бути підставою для порушення поліцейським Конституції та законів України;

4) відкритості і прозорості. Цей принцип означає постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку;

5) політичної нейтральності полягає в тому, що поліція забезпечує захист прав і свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності, є незалежною від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань. Також поліцейські не мають права висловлювати своє ставлення щодо політичних діячів під час несення служби;

6) взаємодія з населенням на засадах партнерства. Сутність цього принципу полягає в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. Цей принцип визначає, що рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції, оцінка якого проводиться незалежними соціологічними службами.

Підтримуємо думку Євтушка В. А. та Цебиноги В. Ю. відносно того, що на сьогодні в Україні в умовах переформатування сутності поліції на орган, що надає сервісні послуги населенню, принцип взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства стає вирішальним [5, с. 177].

На думку В.Д. Гвоздецького, поліція має керуватися новою філософією поліцейської діяльності, в основі якої – перехід від реактивної моделі, тобто реагування на злочини та їх розслідування, а також притягнення до відповідальності правопорушників, до проактивної моделі – служіння громадськості з акцентом на попередження правопорушень і співпрацю поліції з населенням на основі системи «поліція – народ – партнери»[6].

7) принцип безперервності полягає в тому, що поліція забезпечує безперервне та цілодобове виконання своїх завдань. Кожна людина має право звернутись по допомогу до поліцейського, незалежно від часу доби, у святкові та вихідні дні.

Ураховуючи, що результативність роботи оцінюватиметься рівнем довіри населення, то діяльність поліцейського повинна ґрунтуватися на тих принципах, які створюватимуть його позитивний імідж.

Ми погоджуємося з думкою Ільницького В.О., що законодавство, яким регламентується діяльність поліції має бути доступним для громадськості, досить зрозумілим і точним та супроводжуватися за потреби чітким підзаконним регулюванням, яке також має бути доступним для громадськості [7, с. 582].

На підставі вищезначеного вважаємо, що в процесі нормотворчості необхідно враховувати наявність як основних, так і додаткових принципів діяльності Національної поліції України. Це передбачає внесення змін до законодавства України щодо принципів діяльності поліції, які б визначали забезпечення підвищення ефективності: ввічливості, толерантності та поваги до особи, солідарності, взаємодопомоги і дисципліни, професіоналізму, компетентності, науковості, чесності та справедливості, підтримання позитивних традицій, свободи доступу до інформації; вільне вираження думок і переконань; забезпечення інформаційної безпеки; рівності громадян перед законом; недоторканність приватної власності; недопущення цензури та ін.

Література

1. Юридична енциклопедія : У 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Т. 5 : П-С. Київ, 2003. 736 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
3. Ярмачі Х. П., Коропатов О. М. Організаційно-правові питання взаємодії дільничного інспектора міліції з іншими службами міліції та громадськістю: монографія. Одеса: вид. Букаєв Вадим Вікторович, 2009. 184с.
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
5. Євтушок В. А., Цебинога В. Ю. Принципи діяльності поліції: зарубіжний досвід і перспективи впровадження в Україні. ISSN 2524-0323. Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. 2019. Вип. 1 (85). С.173-179.
6. Гвоздецький В. Д. Становлення поліцейстики як науки про поліцейське право / В. Д. Гвоздецький [Ел. ресурс]. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/VAUMVS/2010_4/gvozdets.pdf

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО.....	3
ПОГЛЯД З УСПЕНСЬКОЇ: ІСТОРИЧНІ НАРИСИ.....	5
<i>Албул С. В.</i>	
КАФЕДРА – ОДНА ЄДИНА НА ВСЮ УКРАЇНУ.....	47
<i>Баранов С. О.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ ЯК ОДНОГО З ВИДІВ ПРЕВЕНТИВНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЗАХОДУ.....	52
<i>Бездольний М. Ю., Красіловська О. Ю.</i>	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	54
<i>Бондар В. В.</i>	
ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА СЬОГОДЕННЯ КАФЕДРИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ТА ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ХЕРСОНСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ ОДУВС.....	56
<i>Вайда Т. С., Кузнєцов О. І.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ШКОДУ, ЗАВДАНУ ДОМАШНІМИ ТА БЕЗПРИТУЛЬНИМИ ТВАРИНАМИ.....	62
<i>Велетнюк Н. С.</i>	
ДОПОМОГА ПОТЕРПІЛИМ ВІД ЗЛОЧИНУ ЯК ПРАВОВА ПРОБЛЕМА.....	66
<i>Великий В. М.</i>	
ЮВІЛЕЙНІ СПОГАДИ ТА РОЗДУМИ.....	71
<i>Водько М. П.</i>	
КОМПЕНСАЦІЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ПОРУШЕННЯМ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ДОГОВОРУ.....	78
<i>Гамурар І. О.</i>	

КУРСАНТИ ОДЕСЬКОЇ ШКОЛИ МІЛІЦІЇ В ОБОРОНІ ОДЕСИ
1941 РОКУ..... 81

Говорова Г. В.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВІДБОРУ, ПІДГОТОВКИ ТА РОБОТИ З
ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ, ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ..... 84

Грохольський В. Л.

ПОНЯТТЯ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ
ПРОСТОРІ..... 91

Зеленська В. В.

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ..... 94

Ізбаш К. С., Домброван Н. В.

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЮЗІ..... 99

Калаянов Д. П.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ОПЕРАТИВНО-
ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ
(РОЗШУКОВИХ) ДІЙ..... 102

Кириченко В. Д.

НЕОБХІДНІСТЬ ІСНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ
СПЕЦІАЛЬНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ
ПІДГОТОВКУ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 106

Конопельський В. Я., Гритенко О. А.

ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ..... 112

Коропатов О. М., Бабчинський Б. О.

КОРУПЦІЯ: ВИТОКИ ТА СУЧАСНІСТЬ. СИНЕРГЕТИЧНИЙ
ПОГЛЯД..... 116

Корунчак Л. А.

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ ЯК СУЧАСНА ПРОБЛЕМА УКРАЇНИ.... 124
Кузьменко Ю. В., Половинка О. М.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ПРАВООХОРОННИМИ
ОРГАНАМИ ІНШИХ КРАЇН..... 127
Новікова М. М., Новіков М. М.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА УМИСНЕ НЕЗАКОННЕ
ЗНИЩЕННЯ, РУЙНУВАННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЧИ ЇХ ЧАСТИН.....131
Плужнік О. І.

КОНТРОЛЬ ЗА ВЧИНЕННЯМ ЗЛОЧИНУ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ
ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ..... 138
Половинка Л. М.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКУ НА РОЗКІШ
В УКРАЇНІ.....142
Ребрик О. О.

ЦИВІЛІСТИЧНА САГА..... 145
Резніченко С. В.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
СУДОВИХ ОРГАНІВ..... 152
Рудниченко С. М.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ
ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ..... 155
Слаблюк Н. С.

СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ОДЕСЬКИХ КУРСІВ
МІЛІЦЕЙСЬКОГО СКЛАДУ, ЯК ПЕРШИЙ КРОК ЗАСНУВАННЯ
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ..... 158
Славінська І. В., Аракелян М. К.

ВІХИ ІСТОРІЇ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ..... 161
Ульянов О. І.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ, СВОБОД ТА ОБОВ'ЯЗКІВ
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ..... 167

Швець Л. В.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО
АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ..... 174

Шевченко Н. Л.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЗАПОБІГАННЯ АПАТРИДСТВУ В
ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ТА МІЖНАРОДНИХ АКТАХ.....176

Ярмакі Х. П., Піскунова О. М.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПОБУДОВА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ:
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД..... 186

Ярмакі В. Х.

Наукове видання

ЗБІРНИК
наукових праць

**Присвячений 99-тій річниці
заснування Одеського державного
університету внутрішніх справ**

2021

Підп. до друку 23.01.2021. Формат 60х84/8
Друк Rizo. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум.-друк. арк. 40. Обл.-вид. арк. 15.
Наклад 300 прим

Редакційно-видавничий відділ
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса, вул. Успенська, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДП № 3507 від 25.06.20